

MEMO

Datum : 17 februari 2014

Aan : De Stedelijke Commissie

Van : Hans van Agteren (Wethouder)

Onderwerp : Huisvuilgronden bodemonderzoek

Geachte leden van de gemeenteraad,

Wij hebben samen met de provincie Overijssel en in overleg en goede samenwerking met de bewoners en eigenaren bodemonderzoek uitgevoerd op de 'huisvuilgronden', 170 ha. groot ten oosten van de Rutbeek. Het resultaat hebben wij getoetst aan de Wet om te kijken of er risico's zijn voor mens, plant en dier. Omdat de meeste grond in agrarisch gebruik is, hebben we in samenwerking met de betrokken instanties ook de melk en de lever en nieren van koeien laten onderzoeken.

Voorafgaand aan de uitvoering van het bodemonderzoek bent u hierover geïnformeerd op de bijeenkomst van 14 mei 2012.

Resultaat.

Uit het onderzoek is duidelijk geworden dat er in het gebied sprake is van bodemverontreiniging. En uit de beoordeling van de risico's is het volgende gebleken:

- De bodem is geschikt voor de huidige agrarische functies;
- De bodem is geschikt voor 'wonen met tuin';
- De bodem is ongeschikt voor moestuin, behalve op de twee plekken waar nu al een moestuin is;
- Er zijn geen onaanvaardbare ecologische risico's;
- Er zijn geen risico's voor de consumptie van melk;
- Er zijn geen risico's voor de vleesproductie;
- De bodem hoeft niet gesaneerd te worden maar van één huiskavel (Haaksbergen) is het verstandig om een deel daarvan wel te saneren (asbest).

Toelichting

Het onderzoek is uitgevoerd In het kader van het Convenant 'Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties' Vóór 2015 moeten daarmee locaties die onaanvaardbare risico's opleveren in beeld zijn gebracht.

Historie.

Delen van het gebied, dat destijds grotendeels bestond uit veen, zijn rond 1926 gekocht door de gemeente Enschede. Na ontginning is het vervolgens van 1926 tot 1950 gefaseerd bestort met een laag huisvuil uit Enschede. Dit is afgedekt met grond en vanaf 1930 zijn de bestorte gronden uitgegeven voor agrarisch gebruik.

Huidig gebruik.

De bestorte gronden worden nu gebruikt voor agrarische doeleinden. Veertien agrarische bedrijven hebben er grond in gebruik en er zijn zeven agrarische woonkavels. Twee daarvan hebben een moestuin. Verder zijn er twee burgerwoningen met een tuin.

Bodemonderzoek.

Het huidige bodemonderzoek is door de firma Tauw uitgevoerd in 2012 en 2013 in opdracht van de gemeente Enschede en de Provincie Overijssel. Bij de opzet van het onderzoek en bij de interpretatie van de resultaten de volgende instanties betrokken geweest:

- GGD IJsselland;
- Alterra (Landbouwniversiteit Wageningen);
- Voedsel- en Warenautoriteit (VWA);
- Nederlands orgaan voor kwaliteitsaangelegenheden in de zuivel (NOKZ);
- Nederlandse Zuivelorganisatie (NZO);
- Gezondheidsdienst voor dieren in Deventer (GD).

Het onderzoek is uitgevoerd conform de daarvoor geldende protocollen en bij de uitvoering daarvan is intensief overleg geweest met de gebruikers en eigenaren van de grond in het gebied.

Risicoanalyse

Bij het onderzoek hebben we in het hele gebied zware metalen aangetroffen boven de wettelijke norm. Lood was daarbij de belangrijkste stof. Uit de risicoanalyse blijkt dat dit geen risico's oplevert voor het agrarische gebruik en voor wonen, maar wel voor het gebruik als moestuin. Er zijn in het gebied wel twee moestuinen en die hebben we extra onderzocht. De kwaliteit van de bodem bleek daar goed te zijn.

In een deel van het Haaksbergse gebied is asbest boven de norm gevonden, vooral op één huiskavel. Het asbest levert geen risico's op maar op een huiskavel in Haaksbergen is het op het randje. Daarom wordt daar wel gesaneerd.

Agrarische productie.

In samenwerking met de NZO, VWA en GD is de melk onderzocht en zijn van drie koeien lever en nieren onderzocht. De resultaten waren prima. Er is in de melk geen lood aangetroffen en de levers en nieren van de koeien waren normaal. Er is geen aanleiding voor verder onderzoek.

Informeren eigenaren.

De eigenaren van de grond zijn op meerdere momenten tussentijds geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek. Op dinsdag 18 februari 2014 is er een afsluitende bijeenkomst geweest waarin de resultaten en eindconclusies zijn besproken.

Proces.

Het onderzoek is uitgevoerd in goed overleg met de instanties die betrokken zijn bij de volksgezondheid en de agrarische productie. Afstemming daarmee bleek goed mogelijk en was essentieel voor een goede onderzoeksopzet en voor de juiste interpretatie van de resultaten.

Verder hebben de bewoners en gebruikers van het gebied heel goed meegewerkt aan het onderzoek. Ondanks het feit dat de uitkomst mogelijk van invloed zou kunnen zijn op de agrarische bedrijfsvoering hebben zij alles gedaan wat mogelijk was om het onderzoek volledig en op een goede manier te kunnen uitvoeren. Daaraan hebben ook de contacten met Stawel positief bijgedragen.

Vervolg.

De verontreiniging zal worden vastgelegd in een beschikking van B&W van Enschede en de provincie Overijssel. Verder zullen wij afspraken maken over grondverzet bijvoorbeeld wanneer er gebouwd wordt of wanneer terreindelen met grond worden opgehoogd.